

Kandidutkielman rakenteen ja kielen viimeistely

Kandiviestinnän paja 25.5.2022

Merja Kauppinen

Pajan teemat

- a) kielenhuolto (oikeinkirjoitus ja välimerkit) **MONISTE**
- b) tekstin luettavuus (juonellisuus, virke- ja kappalerakenne, tekstin sidoksisuus)

1 Kielenhuolto (oikeinkirjoitus ja välimerkit)

Ohjeet esim.

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/924>

<https://webcgi.oulu.fi/oykk/abc/kielenhuolto/>

Tarkastele tekstistä

Puuttuuko
pilkku?

- Tässä esseessä selvitän, miten - -.
- Minä yritin parhaani opetellessani englantia, ja opettaja tuki - -.

Onko
turha
pilkku?

- **Kirjoittaessani** vihkoon opin englannin sanat parhaiten.
- **Ensimmäiseksi** käsittelen opettajieni vaikutusta oppimiseeni ja toiseksi valmentajieni vaikutusta.

Pilkku (lisätietoa

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/361/ohje/86>)

Päälause, kysyvä sivulause

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/94>

Tässä esseessä selvitän, miten opin parhaiten.

Ollessani ensimmäisellä luokalla pohdin usein, miksi - -.

Vasta lukiossa minulle selvisi, kuinka - -.

On siis mielenkiintoista huomata, kuinka erilaiset lähtökohdat ja oppimisympäristöt ovat kuitenkin mahdollistaneet - -.

Pilkku

Lauseenvastike ja jaksottavat ilmaukset (ei eroteta pilkulla muusta lauseyhteydestä kuin poikkeustapauksessa)

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/361/ohje/95>

Kirjoittaessani vihkoon opin englannin sanat parhaiten.

Ensimmäiseksi käsittelen opettajieni vaikutusta oppimiseeni ja toiseksi valmentajieni vaikutusta.

Pilkku päälauseiden välissä

Tulee pilkku, kun virkkeen eri lauseet ovat rakenteellisesti itsenäisiä.

Työsuhteeni lastenhoitajana on kestänyt nyt vajaa kolme vuotta, ja olen oppinut työssäni sinä aikana paljon erilaisia taitoja.

Hän opetti minua näyttämällä mallia, eli seurasin vierestä asiakaspalvelutilanteissa työskentelyä.

Ei tule pilkkua, jos lauseilla on jokin yhteinen jäsen.

Vähitellen hän antoi minulle koko ajan enemmän vastuuta ratkaista ongelmat yksin eikä juossut joka asiassa apuun.

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/361/ohje/87>

Ajatusviiva (—) vai yhdysmerkki (-)? Entä välilyönnin paikka?

- Yhdysmerkki (lyhyt viiva) yhdistää.

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/230/ohje/80>

- *käsipallo-ottelu*
- *jalka- ja pesäpallo, HDL- ja LDL-arvot*
- *6-vuotiaat, (vrt. 6 vuotta)*
- *Sanna-täti, Itä-Suomi-projekti*
- *pro gradu -tutkielma, Kunnossa kaiken ikää -projekti*

- Ajatusviiva (pitkä viiva) ”erottaa”, osoittaa ääri- ja raja-arvoja.

<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/selaus/230/ohje/79>

- *Suomi–Ruotsi-maaottelu*
- *6–8-vuotiaat*
- *1990–2000-luvulla, 3–0-tilanne, 20–25 %, kohdat 4–7*
- *Saaristo (2005, 14–15)*

2. Tekstin luettavuus (juonellisuus, virke- ja kappalerakenne, tekstin sidoksisuus)

- Tarkista tekstistä
 - **Koko tekstin rakenne**: aloitus ja lopetus, käsittelyosien jäsenitys, otsikoiden sopivuus koko tekstiin ja tekstin osiin
 - **Kappaleiden rakenne ja toisiinsa liittyminen**: informaatorakenne, sidosteisuus
 - **Virkkeiden ja lauseiden taso**: helppolukuisuus, rytmi, sidosteisuus, kytkentäsanat
 - **Tyyli**: tieteellinen tyyli
- Kokenutkaan kirjoittaja ei pysty käymään läpi kaikkia viimeistelyn tasoja yhtä aikaa. Viimeistely vaatii päätöksen siitä, että teksti on nyt sisällöllisesti valmis.

<https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/viimeistely/> → tekstin eteneminen ja sidosteisuus

<https://blogs.helsinki.fi/kielijelppi/virkkeista-yhtenaiseksi-tekstiksi/> → tekstin eteneminen ja sidosteisuus

Tekstin juonellisuus

- Lue jokin luku läpi yhden kerran.
- Lue teksti toiseen kertaan ja kirjoita jokaiselle käsittelyosan kappaleelle **sisältöä kuvaava otsikko tai virke** kappaleen käsittelemästä asiasta.
- Näin saat selville sen, mitä teksti todella käsittelee ja muodostuuko tekstistä juonellinen kokonaisuus.
- Samalla varmistat, että yhteen kappaleeseen ei ole ahdettu liikaa asiaa eikä jonkin teeman käsittelyä ole eri puolilla tekstiä.
- Pohdi kappaleotsikoiden/tiivistysvirkkeiden avulla, onko kappaleitten järjestys looginen.
- Tarkista myös, liittyvätkö kappaleotsikot tai kappaleiden tiivistysvirkkeet mahdollisiin väliotsikoihin.

Keinoja tekstin sidoksisuuden viimeistelyyn

Kun tekstin informaatorakenne on kunnossa,

- teksti etenee temaattisesti tutusta uuteen
- tekstin kappaleet liittyvät toisiinsa
- tekstin kappaleissa ei ole liikaa asiaa
- tekstissä on metatekstiä
- kytkentäsanat osoittavat asioiden välisiä suhteita.

Lukija ei ymmärrä väärin tekstin asioita eikä ylläty tekstissä käsiteltävistä asioista.

Kyt kentä sanat osoittavat asioiden välisiä suhteita

Kirkko on parhaimmillaan kokonaistaideteos. Se pitäisi rakentaa ja sisustaa yhdellä kertaa. Aina näin ei ole kuitenkaan käynyt. Kirkkojen rakentaminen on kestänyt pitkiä aikoja. Rakennuksiin on tehty muutoksia. Niihin on karttunut erilaista esineistöä aikojen kuluessa.

Kirkko on parhaimmillaan kokonaistaideteos, ja siksi se pitäisi rakentaa ja sisustaa yhdellä kertaa. Aina näin ei ole kuitenkaan käynyt. Kirkkojen rakentaminen on kestänyt pitkiä aikoja, jolloin rakennuksiin on tehty muutoksia ja niihin on karttunut erilaista esineistöä.

Kyt Kentä sanoja

- **Luettelo:** ja, myös, lisäksi, samoin, ensiksi, toiseksi
- **Vertailu:** kuin, ikään kuin, verrattuna, mutta, kun taas, kuitenkin, toisaalta – toisaalta
- **Vastakkain asettelu:** mutta, vaan, kuitenkin, sen sijaan
- **Syy-seuraussuhde:** koska, sillä, siksi, sen tähden, sen takia, joten
- **Aikasuhde:** kun, sitten, tällöin, sen jälkeen kun, ennen kuin, jälkeinpäin, toistaiseksi
- **Ehto:** jos, mikäli, siinä tapauksessa (että), siltä varalta (että), edellyttäen että, mikäli kuin, kunhan (vain), niin kauan kuin; tällöin, jolloin
- **Päätely:** joten, täten, siten, niinpä, siis, näin ollen, tästä seuraa että, tuloksena on että, mikä johtaa siihen että
- **Tarkoitus:** jotta
- **Kehittely, tarkennus, esimerkki:** kuten, esimerkiksi, muun muassa, etenkin, lyhyesti sanottuna
- **Toiston edellä:** kuten aiemmin todettiin, kuten sanottua, toisin sanoen
- **Kokoavat sanotun:** kokoavasti, tiivistetysti, lyhyesti, lopuksi
- **Tähdennetään sanottua:** on selvää että, itse asiassa, nimenomaan, selvästikin

Tekstissä olevat lähdemerkinnät ja lähdeluettelo

- Tekstissä olevat lähdemerkinnät ja lähdeluettelo vastaavat toisiaan.
- Kirjoituksen lähdeluetteloon merkitään vain ne tekstit (=lähteet), joita olet itse lukenut.
- Tarkista, ovatko lähdeluettelossa vain ne lähteet, joita olet tekstissäsi käyttänyt.
- Lähteet merkitään lähdeluetteloön lähdetyypin mukaan. Esim. verkkolähde, artikkeli tieteellisessä lehdessä, artikkeli kokoomateoksessa ja kirja.
- Lähteet merkitään lähdeluetteloön ensimmäisenä mainitun kirjoittajan sukunimen mukaan aakkosjärjestykseen. Jos lähteestä ei tiedetä kirjoittajaa, niin lähde merkitään joko lähteen julkaisijayhteisön (esim. Opetushallitus, 2014) tai lähteen nimen (esim. POPS 2014) mukaan riippuen siitä, kumpaa ole käyttänyt tekstissäsi.

Ajatuskartta kandidutkielman kirjoittamisesta
(millainen prosessi, millaisia kokemuksia)

Mikä on haastanut sinua tähän mennessä eniten kandiin liittyvissä
lukemis- ja kirjoittamisprosesseissa?